

Hraničky

Zaniklá osada Hraničky (německy Gränzdorf) byla založena roku 1785 a byla součástí Nových Vilémovic. Prvními obyvateli byli dřevorubci a již v roce 1804 měla osada 34 domů a 196 obyvatel. Drsné klimatické podmínky, malá a chudá políčka, nestačila uživit zdejší obyvatele a proto hledali práci v okolních lesích a domácím přadláctví.

Určitá odlehlost od vnitrozemí dávala podmínky pro obchodní styk s Nowym Gieraltówem (Polsko). Celnice zde sice byla, ale nemohla tento pohyb postihnout. Cenným zdrojem obživy byl i sběr a prodej travních semen z horských luk. Toto malebné místo bylo i minulosti vyhledávaným turistickým cílem.

Obyvatelé Hraniček a Noweho Gieraltowa se vzájemně znali a navštěvovali se. Oblíbené byly zejména taneční zábavy v hostinci u Ruprechta nebo Veita.

Největší rozkvět zaznamenaly Hraničky v letech 1869 – 1890, kdy zde žilo více jak 220 obyvatel. V dalších letech počet obyvatel klesal a v roce 1939 zde žilo „jen“ 160 obyvatel ve 39 domech, byly zde 2 hostince, dva obchody a škola. V roce 1938 byla hranice uzavřena až do roku 2006. Po skončení II. světové války byli do roku 1949 všichni místní obyvatelé až na 4 rodiny odsunuti do Německa.

Po roce 1950 bylo několik domů opraveno a nabízeno pro dosídlení. Nebyla zde elektřina, nefungovala doprava, škola, obchod ani lékař, proto o tuto osadu neměl nikdo zájem.

Domy chátraly, až v roce 1959 byly srovnány se zemí.

V roce 1809 si obyvatelé Hraniček postavili kapličku, který byla zasvěcena sv. Josefovi. Kaple byla v letech 1884 – 1885 přestavěna na menší kostel a v roce 1885 obnoven i misijní kříž. Kostel byl také v roce 1959 zbourán, pouze kříž zůstal ....

V současnosti je tento krásný kout Rychlebských hor znovu objeven. Je zde ale jen jeden dům a dva rybníčky. Zároveň je zde přechod do Polska a turistické přístřešky.

Kříž byl v roce 2013 restaurován ve spolupráci obcí Nowy Gieraltów - TOWARZYSTWEM PRZYJACIÓŁ DOLINY BIAŁEJ ŁĄDECKIEJ „KRUSZYŃKA“ a obcí Uhelná. Tím se zároveň obnovuje i neformální styk mezi národy.

Buď pozdraven poutníku a prosíme, zachovej klid. Obdivuj moudrost přírody, která skryla to, co člověk zničil. Prosíme, nenič tento krásný prostor s bohatou minulostí.

Občané Uhelné a Nowego Gieraltowa.

O historii obce Uhelná se můžete dozvědět více při návštěvě muzea v budově Obecního úřadu v Uhelné po dohodě na tel. č. 737 241 045 nebo uhelna@uhelna.cz

Opustoszała osada Hraničky (po niemiecku Gränzdorf) została założona w 1785 roku i należała do Nowych Wilémovic. Pierwszymi mieszkańcami byli drwale, a już w 1804 roku w osadzie znajdowały się 34 domy zamieszkałe przez 196 osób. Surowe warunki klimatyczne, małe i nieurodzajne pola, nie wystarczały do utrzymania miejscowej ludności i dlatego poszukiwali pracy w okolicznych lasach oraz zajmowali się domowym tkactwem.

Spora odległość od reszty miejscowości stwarzała warunki do handlu z Nowym Gieraltówem (Polska). Wprawdzie był tutaj Urząd Celný, ale nie potrafił tej wymiany handlowej zahamować. Ważnym źródłem utrzymania było także zbieranie i sprzedaż ziaren trawy, pochodzących z górskich łąk. To malownicze miejsce było także w przeszłości ulubionym celem wędrowek turystów.

Mieszkańcy Hraniček i Nowego Gieraltowa wzajemnie się znali i odwiedzali. Szczególnie popularne były zabawy taneczne organizowane w gospodach u Ruprechta lub Veita.

Największy rozkwit Hraničky przeżyły w latach 1869–1890, kiedy żyło tutaj ponad 220 mieszkańców. W kolejnych latach liczba mieszkańców spadła, a w 1939 roku zamieszkiwało osadę „tylko“ 160 mieszkańców w 39 domach, były tu dwie gospody, dwa sklepy i szkoła. W 1938 roku granica została zamknięta aż do 2006 roku. Po zakończeniu II wojny światowej do 1949 roku, wszyscy mieszkańcy, oprócz czterech rodzin, zostali wywiezieni do Niemiec.

Po 1950 roku było wyremontowanych kilka domów, które zostały przeznaczone do osiedlenia. Nie było tutaj prądu, nie działała komunikacja, szkoła, sklep ani lekarz, dlatego nikt nie zainteresował się tą osadą.

Domy uległy zniszczeniu, aż w 1959 roku zostały zrównane z ziemią.

W 1809 roku mieszkańcy Hraniček zbudowali sobie kapliczkę, która została poświęcona św. Józefowi. W latach 1884–1885 kaplica została przebudowana na mały kościół, a w 1885 roku został odnowiony krzyż misyjny. Kościół również został zburzony w 1959 roku, pozostał tylko krzyż...

Obecnie ten przepiękny zakątek Gór Rychlebskich jest na nowo odkrywany. Znajduje się tutaj tylko jeden dom i dwa stawy. Jednocześnie znajduje się tutaj przejście do Polski i miejsca odpoczynku dla turystów.

Krzyż został w 2013 roku odrestaurowany we współpracy z miejscowościami Nowy Gieraltów - TOWARZYSTWEM PRZYJACIÓŁ DOLINY BIAŁEJ ŁĄDECKIEJ „KRUSZYŃKA“ i starostwo Uhelná. W ten sposób zostały jednocześnie odnowione nieformalne kontakty pomiędzy narodami.

Pozdrawiamy Cię wędrowcze i prosimy, zachowaj spokój. Podziwiaj mądrość przyrody, która ukryła to, co zniszczył człowiek. Prosimy, abyś nie niszczył tego pięknego miejsca z bogatą przeszłością.

Mieszkańcy Uhelné i Nowego Gieraltowa.

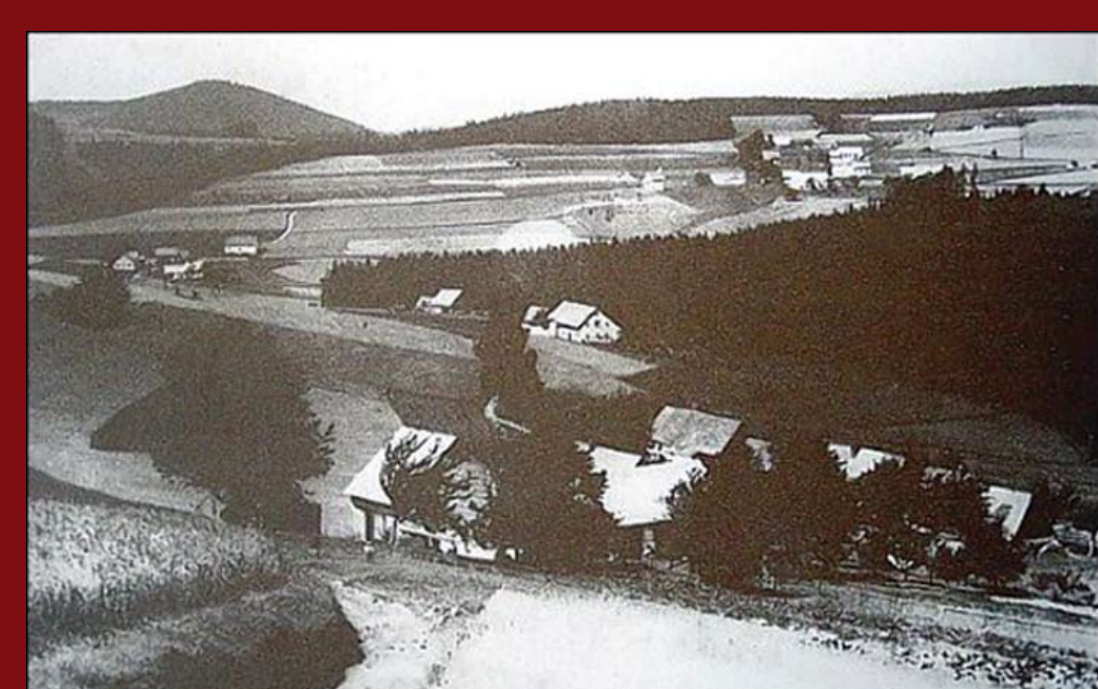
Więcej na temat historii miejscowości Uhelná można się dowiedzieć w muzeum znajdującym się w budynku Urzędu Gminy w Uhelné po wcześniejszym uzgodnieniu pod nr tel. +420 737 241 045 lub uhelna@uhelna.cz

www.uhelna.cz

www.nowygieraltow.stronskiewoski.pl

Kostel/ Kościół

Celkový pohled/ Panorama

Celkový pohled a hospoda/ Panorama i gospoda

Letecký snímek z roku 1953
zdroj: VGHMÚř Dobruška

